

Т а к р и з

ба автореферати диссертатсияи доктории Мухаммад Саъдӣ Абдурахмон дар мавзӯӣ “Рамзҳои сиёсӣ ҳамчун технологияи сафарбарнамоии сиёсӣ дар раванди идоракунии давлатӣ дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон”, ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои сиёсӣ бо ихтисоси 23.00.02. – Ниҳодҳо, равандҳо, технологияи сиёсӣ пешниҳод кардашудааст.

Мавриди таъкид аст, ки рамзҳои сиёсӣ ҳамчун технологияи сафарбарнамоии сиёсӣ дар раванди идоракунии давлатӣ дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон мақоми мартабаи хоса доранд. Арзиши рамзҳои сиёсӣ ҳамчун аломат аз он иборат аст, ки онҳо барои рушди нумӯи ҷомеа зарурияти худро доранд. Ба андешаи мо, мавзӯи мазкур вобаста ба замонҳои рушди соҳибистиклолӣ мавзӯи сирф милли буда, аз ҷониби унвонҷӯй ҳамчун объекти таҳқиқоти илмӣ дуруст интихоб гардидааст.

Маълум аст, ки рамзҳои сиёсӣ таҷассумгари аломат ва ё номи ашё, падида, раванд, предмет мебошанд, ки дар мундариҷаи худ анъанҳои таърихӣ, сиёсӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангии давлатиро инъикос менамоянд.

Ба андешаи муаллиф “ маънои арзишҳо дар рамзҳои сиёсӣ ба воситаи муҳим будани онҳо ба ҳолатҳои карда мешавад. Онҳо ҳамчун арзиш бояд аз ҷониби мардум эътироф карда шаванд, зеро ки ба вуҷуд овардани ҳувиёти милли яке аз вазифаҳои рамзҳои сиёсӣ дар низоми идоракунии сиёсӣ мебошад. Ҳамзамон онҳо дар муносибат ба давлат ва сохторҳои мавҷудаи он садоқати шаҳрвандонро афзуда, дар натиҷа ҳувиёти шаҳрвандӣ бо ҳувиёти давлатӣ тавҷеб мегарданд”.

Довталаб, дар автореферат ба масъалаи тавсифи моҳияти рамзҳои сиёсӣ таваҷҷуҳи махсус зоҳир намуда, ҷабҳаҳои муҳталифи онро баррасӣ карда тавонистааст. Дар баробри ин, бештар аҳаммияти қори илмӣ мазкур дар масъалагузориҳои рамзҳои сиёсӣ дар раванди идоракунии давлатӣ ва сафарбарнамоии сиёсии оммаи мардум барои тарбияи ватанпарастӣ ҳувиётсозӣ муайян мегардад. (сах.16)

Хулосабардориҳо дар автореферати пешниҳодшуда, ҳеле ҷиддӣ ва хусусияти ҳувиётсозӣ доранд. Онҳо муҳтавои асосии диссертатсияи мазкурро баён намуда, дар шакли фишурда, тамоми соҳаҳои ба нақша воридшудаи диссертатсияро дар бар мегиранд.

Ноғуфта намонад, ки мувофиқи хулосабардориҳо дар автореферати диссертатсияи илмӣ ин аввалин иқдоми дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар чунин шакл ва мазмун мебошад, ки ба таври концептуалӣ таҳлилу таҳқиқ ёфтааст.

Ҳамзамон дар диссертатсия сарчашмаҳои гуногун аз ҷумла: асарҳои Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, ки арзиши илмӣ методологӣ доранд, мавриди истифода қарор дода шудаанд. Инчунин, санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ: Низомнома «Дар бораи Парчами давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон (Қарори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон) аз 11 декабри соли 1999 № 892; Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи рамзҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2006, №7; Донишномаҳои сиёсӣ, энциклопедия ва фарҳангҳои гуногуни илмӣ, монография, китобҳо; маводи интернетӣ) ва ғ. мавриди баррасӣ қарор дода шудааст.

Муаллиф дар автореферат мақсад, вазифаҳо, объект ва предмети таҳқиқотро мушаххас намуда, асосҳои назариявӣ ва методологии таҳқиқот, наwgонии илмӣ он, нуқтаҳои ба ҳимоя пешниҳодшавандаро нишон дода, аҳамияти назариявӣ ва амалӣ, дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ, тасвиби натиҷаи кор ва сохтори диссертатсияро асоснок карда тавонистааст.

Диссертатсия аз се боб ва 10 зербоб иборат аст.

Боби якуми диссертатсия - «Масъалаҳои назариявӣ методологии таҳқиқи рамзҳои сиёсӣ ва хусусиятҳои онҳо» аз се зербоб иборат аст.

Боби дууми диссертатсия «Рамзҳои сиёсӣ ва нақши онҳо дар шароити соҳибистиклолии Ҷумҳурии Тоҷикистон» номгузорӣ шудааст.

Дар зербоби якуми боби мазкур «Истиклоли сиёсии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва муҳимияти қабули рамзҳои сиёсӣ дар таҳкими давлатдории миллӣ» муаллиф қайд менамояд, ки истиклоли сиёсӣ рамзи озодӣ ва арзиши муҳиме барои ҳар як миллат буда, барои ба даст овардани он миллату халқиятҳои гуногун солҳои тулонӣ мубориза мебаранд.

Боби сеюми диссертатсия «Нақши рамзҳои сиёсӣ ва махсусияти идоракунии онҳо дар вазъи имрӯзаи Ҷумҳурии Тоҷикистон» мебошад, ки он ба таҳлили мақом ва ҷойгоҳи рамзҳои сиёсӣ дар таҳкими давлатдории миллӣ бахшида шудааст. Муҳимияти баъзе зербобҳоро нишон дода қайд менамоем, ки дар зербоби якуми боби сеюм «Аҳамияти рамзҳои сиёсӣ ҳамчун технологияи ташаккули мақсади сиёсии сиёсати давлатӣ дар рушди ватанпарастӣ ва ҳувияти миллӣ» қайд карда мешавад, ки рамзҳо аз қадимулайём дар ҳар як кишвар мавқеъ ва ҷойгоҳи худро доштанд, ки онҳоро дар умум ҳамчун муқаддасот парастид менамуданд.

Дар зербоби чоруми боби сеюм «Идеологияи сиёсӣ ва мақоми он дар ташаккули табиғоти рамзҳо ҳамчун технологияи сиёсӣ» муаллиф ибрози андеша дорад, ки идеология дар раванди тағйирпазирии ҷома натавонад ба равандҳои сиёсӣ таъсиргузор аст, балки ҳуди идеология метавонад ба таъсири равандҳои сиёсӣ низ гирифта шавад.

Ҳаминтавр, рамзҳои сиёсӣ ҳамчун технологияи сафарбарнамоии сиёсӣ имрӯз дар ҷомеа ҷойгоҳи худро дорад, пеш аз ҳама, онҳо мардумро ба самти муайян сафарбар намуда, ҳамчун технологияи муттаҳидкунӣ фаъолнокии онҳоро меафзояд. Маҳз идеологияи сиёсӣ имкон дода

Дар воқеъ автореферати мазкур дар сатҳи хеле олӣ навишта шуда бошад ҳам, вале ба андешаи мо аз баъзе камбудиҳо ҳолӣ нест.

1. Дар автореферати диссертатсия масъалаҳои таърихи пайдоиши рамзҳои сиёсӣ пурра дарҷ нагардидааст.

2. Чаро вобаста ба аҳамияти рамзҳои сиёсӣ ҳамчун технологияи ташаккули мақсади сиёсии сиёсати давлатӣ дар автореферат хеле кутоҳ ахборот пешниҳод шудааст.

Умуман, дар асоси маълумоте, ки дар автореферати диссертатсия пешниҳод шудааст, хулосабардорӣ намудан мумкин аст, ки кори илмӣ мазкур дар сатҳи баланди илмӣ касбӣ навишта, таҳқиқ карда шудааст.

Автореферати диссертатсияи мазкур ба ҳама талаботе, ки Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қорҳои докторӣ гузоштааст, ҷавобгӯ мебошад ва муаллифи он Муҳаммад Саъдӣ Абдурахмон сазовори гирифтани дараҷаи илмии доктори илмҳои сиёсӣ, аз рӯи ихтисоси 23.00.02 - Ниҳодҳо, равандро ва технологияи сиёсӣ мебошад.

Доктори илмҳои таърих,
профессори кафедраи таърихнигорӣ
ва архившиносии факултети таърихи
Донишгоҳи миллии Тоҷикистон
Ғуломов Тоҷиддин Мирзоалиевич

Имзои профессор Ғуломов Т.М.-ро тасдиқ менамоям.

Сардори Раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси ДМТ

Тавқиев Э.

17-04. 2025

734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 17.